

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marostorda, Tordaazanyos és Udvarhely-
vármegyék partoktól független, székely érdekű rajsága

Előfizetési ár: egész évre 10 K, félévre 5 K
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdeté-
sek díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyud-
varhelyi, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-
tákarékpénztári csekk- és kliringszámla 10489. sz.

Mit féltek...

ti kicsinyhitűek?! — írja a kolozsvári „Ellenzék” és így folytatja:

Oh, úgy szeretném ezeket a szavakat annak a szent férfinak a prófétai ihletésével oda kiáltani most azoknak, akik ész nélkül halálra rémültek ama keleten tomboló vihar első pusztító áradatára. Szeretném oda kiáltani ezeknek a nyulszívűeknek, nem a gögös, nem a dolyfős hiuság elbizakodottságával, hanem szeliden vádolóan, szemrehányóan, tele mélységes keserűséggel a beteges remegésük láttára. Szeretném nekik megmondani, hogy az ők kicsinyhitűségük a mi szégyenünk, hogy az ők félelmük a mi fájdalomunk.

Vajjon van-e jogotok félni miattunk, akik odaállunk a vihar elé, hogy szembeszálljunk vele, mint ahogy szembeszálltunk eddig is?! Ohó! Hiszen ti nem is miattunk remegtetek?! Ti félelmetekben elfelejtettétek, az elmúlt két esztendő minden dicsőségét, elfelejtettétek, hogy ezalatt az idő alatt nagyobb viharral is sikerrel szálltunk szembe, de nem ti, — akik akkor is fogvacogva halálra rémültetek, — hanem mi, akik ott voltunk Limanovánál, Uzsoknál, Fenyvesvölgnél és a többi glóriás helyeknél, ahol azóta is véres csillagok ragyognak az éjszakába, ahol azóta is vérvirágok nyílnak a verőfényes napsugarban.

Egy rügyfakasztó tavaszi nap rózsás hajnalán eljött Gorlice! A ti gyászindulótokat tulharsogta annak a háromezer ágyunak a bömbölése, amely megrázta ezt a vén Európát, hogy bámulatba

ejtse a világ népeit. Háromezer ércorok énekelte a diadalnak magasan szárnyaló szent himnuszát, amikor vértől gőzölő szuronyunk hegye kivivta az örök, az elvitázhatatlan, a megérdemelt babért!

Ugy-e!? Akkor is tietek volt a hangadó szó! Ti voltatok azok a kávéházi Conrádok, akik a márványasztal mellett kritizáltak minket, az ellenséget fáradtan, kimerülten üldöző — agyagembereket. Nem volt nektek elég gyors az a marathoni tempó, amellyel minden erőnket megfeszítve és minden fáradságunkat leküzdve, sokszor étlen-szomjan, álmatlanul mentünk előre Lembergen is tul, — Lublin, Ivangorod, Varsó, Breszt-Litowszkon át — Pinszk felé! Akkoriban ti már Szentpéterváron és Moszkvában jártatok, s üvöltöztetek, mint az örvongő dervisek, hogy így, meg úgy az a bizonyos, szerencsétlen taktika, ha az nem lenne, a minden oroszok sápadt arcu cárijának vert hadait egészen Wladivosztokig kergethettük volna!

A legfrissebről nem is szólok! A világtörténelem hadjára-tainak legdicsőbb két hetéről, mikor Tirolnak kétezer méteres hegyein át, szédítő magasságokon keresztül rohantak a velleencei sikság felé a délibáboróna koszorús fiai. Akkor is megelőztetek minket ti: csupa száj-katonák, akik már a Forum Romanum csonka oszlop-csarnokában deklamáltak képeletheben a damagóg széken!

Lássátok! Így estetek az egyik szélsőségből a másikba!

Oh, de bölcsek is az Ur rendelései, hogy nem titeket küld a lövészárkba! Hálát adok a

magyarok hatalmas Istenének, hogy nem ti véditek ezt az én szegény, sokat vértett hazámat, hanem azok a titánok, akik félkezükkel az orosz halálos csapásait fogják fel, hogy ugyanakkor félkezükkel a hitszegő taliánt törjék össze!

Szégyeljétek magatokat és vigyázzatok, mert évszázadok múlva ti rólatok is feljegyzi majd az irás, hogy féltek, — mert *kicsinyhitűek* voltatok!...

P.

A hős 82-esek.

A cs. és kir. Hadügyminiszterium 1916 január 20-án kiadott 362-ik számú veszteség lajstromába foglalt székelyudvarhelyi csász. és kir. 82-es ezredbeli tiszték és legénység névsora (LXXV. közl.)

Kosztándi István 2 pótsz. Csikbánkfalva 1882 hadifogoly (Nikolsk-Ussuryrk, Oroszország). — Koszti István népf. Csikkászónjakabfalva 1889 hadifogoly (Oroszország). — Koszti István 12 sz. Csikrákos 1891 hadifogoly (Rasdolnoje, Oroszország). — Kovács Albert tizedes 14 sz. Csikborzsova 1891 hadifogoly (Oroszország). — Kovács Albert pótt. 3 pótsz. Udvm. Atyha 1888 hadifogoly (Nikolsk-Ussuryrk, Oroszország). — Kovács András 6 sz. Csvm. Gyergyóujfalu 1892 hadifogoly (Nikolsk-Ussuryrk, Oroszország). — Kovács Benjamin 1 sz. Udvm. Böződujfalu 1891 hadifogoly (Stretensk, Oroszország). — Kovács Imre 1 sz. Csikkászónujfalu 1888 hadifogoly (Oroszország). — Kovács Ferenc 15 sz. Udvm. Óroszhegy 1890 hadifogoly (Oroszország). — Kovács Gyula Zsigmond pótt. 1 pótsz. Csvm. Gyergyóditró 1884 hadifogoly (Petropawlowsk, Oroszország). — Kovács Károly pótt. 4 pótsz. Vasvm. Rábagyarmat 1879 hadifogoly (Barnaul, Oroszország). — Kovács Lajos 1 sz. Csikszentdomokos 1883 hadifogoly

(Oroszország). — Krausz Jenő 9 sz. Csikszentdomokos 1891 hadifogoly (Stretensk, Oroszország). — Kristály József pótt. Csikszentdomokos 1891 hadifogoly (Oroszország).

Labancz Gergely tizedes 13 sz. Csikvm. Borszék 1891 hadifogoly (Oroszország). — Lachnitt János 9 sz. Udvm. Oklánd 1891 hadifogoly (Oroszország). — Lakatos Péter népf. Szolnokdobokam. Szépkényerüszentmárton 1885 hadifogoly (Oroszország). — László Imre népf. Szolnokdobokam. Árpástó 1885 hadifogoly (Oroszország). — László Gergely tizedes Udvm. Zetelaka 1885 hadifogoly (Oroszország). — László Ignác pótt. 3 pótsz. Csikkászónviz 1883 hadifogoly (Nikolsk-Ussuryrk, Oroszország). — Lőrincz Imre 2 sz. Udvm. Székelyszentkirály 1893 hadifogoly (Krasnojarsk, Oroszország). — Lőrincz Ferenc 7 sz. Udvm. Zetelaka 1894 hadifogoly (Oroszország). — Lukács Sándor őrvezető 12 sz. Udvm. Bikafalva 1891 hadifogoly (Oroszország).

Man Simon népf. Szolnokdobokam. Felsőilosva 1885 hadifogoly (Oroszország). — Mándoki Dénes népf. Csvm. Gyergyóalfalu 1886 hadifogoly (Oroszország). — Márk János népf. Csikvm. Gyergyóvárhegy 1891 hadifogoly (Oroszország). — Márk Márton népf. Szolnokdobokavm. Alsóilosva 1885 hadifogoly (Oroszország). — Márk Miklós Péter 8 sz. Csikvm. Gyergyóvárhegy 1891 hadifogoly (Oroszország). — Máró András 8 sz. Csikkászónfeltiz 1893 hadifogoly (Oroszország). — Márton Ferenc népf. Udvm. Firtosvárálja 1894 hadifogoly (Oroszország). — Máté Vazul népf. 3 pótsz. Udvm. Korond 1894 hadifogoly (Oroszország). — Máté Kálmán (Kertész) 4 sz. Udvm. Szederjes 1893 hadifogoly (Oroszország). — Máthé Dezső 4 sz. Marostvm. Marosvásárhely 1893 hadifogoly (Nikolsk-Ussuryrk, Oroszország).

(Folytatjuk.)

Népjegyek meg-
hívók és
mindenféle nyomtatványok készü-
nek e lap kiadóhivatalában.

Küküllő völgyében...

Küküllő völgyében
Bánatos az ének,
Öreges és ifjak
Nagy-nagy utra kélnek!
Apa — fiu mellett
S fegyver van a vállon,
Együtt dalolgták:
— Ma még piros élet,
Holnap fehér álom!...

A halál útjára
Nótaszóval kélnek,
Szemébe nevetnek
Hideg, őszi szélnek.
S bár jeges ruhájuk,
Dacolnak a téllal
S vigan dalolgták:
— Vissza jövőnk, vissza
Tavaszi elejével!...

(Székelyudvarhely).

Kérny Saturnó.

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világháborúban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminiszterium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

LXXVII.

Hegedüs Sámuel 24 hgye. 10 sz. Hszékv. Bodos 1892 hadifogoly (Oroszország). — Holló Dénes örvezető 24 hgye. 4 menetsz. Csiktaploca 1887 hadifogoly (Oroszország). Holló István 24 hgye. 7 sz. Csikszentsimon 1893 hadifogoly (Oroszország). — Hosszu György pött. 24 hgye. 3 pötsz. Hsz. Magyarbodza 1887 hadifogoly (Oroszország). — Huszár Tódor 24 hgye. 8 sz. Csvm. Gyógyó-békás 1882 hadifogoly (Moskau, Oroszország).

Jakab András 2 gye. 15 sz. Hsz. Torja 1887 megs. — Jani József 2 gye. 4 sz. Hszvm. Lisznyó ms. — Juhász Lajos 24 hgye. 7 sz. Csikmadaras 1892 hadifogoly (Pensa, Oroszország).

Kedves Dániel pött. 24 hgye. 6 sz. Csikszentdomokos 1888 hadifogoly (Omsk, Oroszország). — Keresztes Imre örvezető 2 gye. 3 sz. Hszvm. Nagybaczon 1884 ms. — Keresztes László 2 gye. 1 sz. Hszvm. Sepsiszentgyörgy 1888 ms. — Kis Lajos pött. 24 hgye. 3 pötsz. Hsz. Kálnók 1892 hadifogoly (Oroszország). — Kiss József 2 gye. 10 sz. Hsz. Kézdi-kővár 1888 ms. — Kocsis II János 63 gye. 12 sz. Marostvm. Sospatak 1885 ms. — Komsa Ignác tizedes 2 gye. 4 sz. Hszvm. Sepsiszentgyörgy ms. — Koncz Avram 63 gye. 19 sz. Marostvm. Mezőszabéd 1892 ms.

Lakatos Lukács 63 gye. 17 sz. Marostvm. Szászrégen 1894 ms. —

Lőrincz Áron pött. 24 hgye. 1 pötsz. Udvm. Homoródkeményfalva 1883 hadifogoly (Oroszország).

Majlát Pál 2 gye. 10 sz. Hszvm. Lemhény 1879, meghalt 1915 május 1—15. — Marti Dénes 2 gye. 13 sz. Hsz. Kézdiszentlélek 1888 ms. — Mihály Dénes pött. 24 hgye. 2 pötsz. Csikcsicsó 1883 hadifogoly (Oroszország). — Mihály János Lőrinc 24 hgye. 2 sz. Udvm. Lövéte 1888 hadifogoly (Oroszország). — Mircse Ferenc pött. 24 hgye. 10 sz. Hsz. Barátos 1886 hadifogoly (Chabrowsk, Oroszország). — Mocsel Miklós 2 gye. 13 sz. Hsz. Kőröspatak ms. — Moldován Demeter 24 hgye. 5 sz. Csvm. Gyergyóvárhegy 1881 hadifogoly (Oroszország).

Nagy András 24 hgye. 4 menetsz. Udvm. Magyarhermány 1881 hadifogoly (Oroszország).

Ötves Mihály 63 gye. 17 sz. Marostvm. Szentháromság 1892 ms. — Ovesza Elek 2 gye. 11 sz. Hszvm. Zágón 1893, meghalt 1915 május 1—15.

Pál László pött. 24 hgye. 1 menetsz. Csiktusnád 1884 hadifogoly (Spassk, Oroszország). — Pál Sándor 24 hgye. 2 sz. Hszvm. Oltsem 1882 hadifogoly (Pensa, Oroszország). — Petaka Miklós 31 gye. 2 sz. Tam. Bisztra 1894 ms. — Petka Gábor 63 gye. 12. sz. Mtv. Oroszidecs 1892 ms. — Pokó Imre 63 gye. 19 sz. Marostvm. Mezőszabéd 1892 ms. (Folytatjuk.)

Van egy század...

Van egy század. Rettenetes, szörnyű munkát végez. Nincs kegyelem! Nincs irgalom! Szánalmat nem érez! Hogy megindult támadásra, rémes nyomokat hagy; Ha csak rá gondol az ember, vére kihül, megfagy.

A harctéren halomszámra dönti a sorfalat.

Mit neki a lövészárók? — Ő csak halált arat!

Felbőszülve, gyujtogatva, csak előre halad; Mögötte a vadpusztulás, nyomor, inség marad.

Felkeresi családapák elhagyott tüzhelyét, Marcangolja édes anyák s szeretett nők szívéit. Kinoz minden rokonukat, bántja gyermekünket; Kiszorítja — ha csak tudja — utolsó könnyünket...

Hanem azért a fejet föl, dicső székely népem! Ellentállunk; dacolni kell mindenféle képen.

El ne csüggedj! Istenben bizz! s kérjük alázattal, Hogy megbirjunk ez átkozott huszadik századdal!...

Jagodina, 1916. június 12.

Papp István,
népfelkelő,

Több testvér a harctéren.

E cím alatt a „Székelyország” hasábjain külön rovatot nyitunk és ebben az öt székely vármegye (Csik, Háromszék, Marostorda, Tordaaranyos és Udvarhely) területéről származó azon családokról, amelyek több taggal vettek és vesznek részt a világháborúban, készséggel megemlékezünk, ha a szükséges adatokat rendelkezésünkre bocsátják.

Ezuttal két népes székely családot mutatunk be és hívjuk fel rá az illetékes körök figyelmét egyrészt, másfelől pedig magunk részéről is a társadalmi megbecsülés kiérdemelt pálmáját nyújtjuk át azoknak, akik legdrágább kincsüket, gyermekeik vérért és életét adták a haza védelmére.

Hermann-fiuk.

Hermann György festő neve nem ismeretlen Székelyudvarhelyt és vidékén. Szerény, de páratlanul szorgalmas és végtelenül becsületes ember. Senki sem hinné el, aki fürgeségét látja, hogy 72 éves. Anyagilag szegény, azonban családja tagjait tekintve, annál gazdagabb, mert feleségével: gyergyószárhegyi Czibalmas Rózával, ki már 42 év óta kiválóan hűséges élete párja, 11 gyermeknek adott életet. Ezek közül kettő leány és 9 fiu volt s a mostani világháborúban nem kevesebb, mint 6 Hermann-testvér vesz részt a haza védelmében.

A nagyobbik fiu Ottó szobrász, 82-es, egy évig volt kint az északi harctéren s a szanitéceknél oly kiváló buzgósággal működött, hogy ezért kitüntetésre ajánlották. Most érkezett haza a Székelyudvarhelyt közelebről felállítandó Vas-székely megmintázására, amelyet Erdélyi szakaszvezetővel készítenek.

György Budapesten a 32-es ezredhez, Gyula a marosvásárhelyi 22-es honvédekhez vonult be, ugyancsak Jenő is, aki az utóbbi ezrednél őrmester.

Endre 82-es az orosz harctéren 3 helyen sebesült és még az első ütközeteknél harcolt. Mind a három sebesülése életveszélyes volt, de Budapesten a Szent István kórházban Hüttl egyetemi tanár kezelte és Gróf Andrássy Gézáé ápolta s Isten után nekik köszönheti életbenmaradását.

László 4 év óta tényleges állományú tengerész. A balkáni hadjárat idején a dunai monitorokkal a Száván harcolt. Egy társával átuszta a Szávát és Belgrád bevételénél igen fontos vezetéket vágott el. Vitéz tetteiért kitüntetésben részesült.

Dénes-fiuk.

Mind a heten a hős 82-esek táborában vonultak a harctérré még a mozgósításkor. Özv. Dénes Mihályné szül. Demeter Lidia az édes anyjuk, aki 55 éves, 14 év óta özvegy és 17 gyermeket hozott a világra. Az egyszerű polgár asszony 7 derék

katonát adott a hazának s ezek közül — mint mondja — kettőt: Domokost és Sándort már elszírta, mert ők életüket áldozták a magyar hazáért. István, Ferenc, Mihály, Lajos és Dénes pedig most is híven szolgálják jószágos öreg királyunkat a rettetes világháborúban.

A székely kamara

mult év végén tartott rendes közgyűlésének jegyzőkönyve nyomtatásban most jelent meg.

E szerint a székelyföldi kisiparosok 1915-ben mindössze 14.500 pár lábbeli elkészítésére nyertek megbízást.

A munkás-jutalmakat Schön József nyomdász-segéd, Fall Károly asztalossegéd Marosvásárhelyről, valamint Schnitzer Lajos szentkeresztbányai vasöntőmunkás és Ungár József székelyudvarhelyi cipészsegéd nyerte el 12 pályázó közül.

A földgáz a mezősámsondi gázkútból fogják bevezetni Marosvásárhelyre.

A vidéki kamarák központjához évi 500 K-val járulnak.

Az ipartanács tagjai Marosvásárhelyt Enyedi Jenő, Mészáros József, Bálint János és Balogh Dániel. Marostvm. Mestitz Albert, Várady Árpád, Szabó Ferenc, Keresztes Béla. Csikvm. Biró József, Nagy Gyula, Potoczky Pál, Filó Károly. Háromszvm. Ferencz Lajos, ifj. Nagy Elek, Bikfalvi István, Kolcza Gábor. Udvm. Persián János, Szöllősi Samu, Gábor Márton, Benedek Géza.

A hadisegélyezették száma az iparos és kereskedő osztályban Marosvásárhelyt 1500, a kamarai kerület többi részében 600 családra megy. Együttes összegben 260 ezer korona segélyt utalt ki a kamara.

A hadseregszállítók díszes névsorában Udvarhelyvármegyéből senkit sem látunk. Annál többen szerepelnek Marosvásárhelyről, honnan Dr Kovácsy Albert (kir. közjegyző) is bizonyítványt kapott a szállítóképesség igazolására a kamarától.

A jegyzőkönyvből megállapítható, hogy a kamara óriási munkát végez s ennek oroszán része Sz. Szakáts Péter titkár vállaira nehezedik, akinek jegyzőkönyvi elismerést szavaztak és azt az ígéretet tették, hogy e szolgálatairól nem fognak megfeledkezni.

Bürger Albert keresk. tanácsos nagyszabású elnöki megnyitót mondott. Széles látókörrel vázolja az aktuális kérdéseket. A világháborúból kifolyólag úgy látja, hogy „be kell következnie az a nagy gazdasági szövetség, amely ki fog terjedni a keleti tenger partjaitól a messze kelet mesevárosáig: Bagdadig és amelynek egyik kereskedelmi útja Erdélyen kell, hogy keresztül vezessen. És ekkor be fognak teljesedni álmaink is, amelyek nagy, transzverzális vasutvonalokról szólottak és amelyekről annyi sok éven keresz-

tül beszéltünk, üléseztünk és kérvényeztünk. Meg fognak nyilni határaink a Kelet felé és a székelység ipara, kereskedelme, amely még a múlt század 80-as éveit is tetemes volt, soha nem képzelt arányokat fog ölteni és a székelyügyességnek és intelligenciának újabb és újabb hírét fogja messze földön terjeszteni. Azok a kincsek, amelyek bérceinkben rejlenek, párosulva azzal a nagy erőforrással, amellyel a jóságos természet földgáz alakjában megajándékozott, az a töke, amely bennünket felkeresni fog, nagy ipari fellendülést kell hogy eredményezzen és nyomában pedig jólét fog sarjzani! Végül lelkiismeretes munkára hív mindnyájunkat.

A jegyzőkönyvben kegyeletes megemlékezés szól László Gyula másodtitkár és Gelléri Mór elhunytáról.

Régi székely adomák.

Irta: Lengyelbői Bárány Orbán Ottó.

2.

Kapcza pap és Biró Anti.

Ez is e két eredeti székely alakról maradt fenn.

Karácson hetében, mikor nagy hideg és jó szánut volt, Biró Anti szürkéit befogatta, de kocsist nem vitt magával. Ő maga hajtotta a lovakat Bethfalváról Székelykereszturra. Kapcza papot felülte magamellé a szánba és villámgyorsan repültek Fehéregyházára a grófi kastélyba.

Szokás szerint jól megebédeltek és az elmaradhatatlan borokat bekebelezték s estefelé haza indultak.

Akkor az volt szokásban, hogy a községek végén vetéskaput állítottak az apró házi marhák kártételeinek megakadályozására. Tavaszkor felállították és télire leszedték azért, nehogy ellopják vagy összerongálják.

Székelykeresztur végén is volt ilyen vetéskapu, melyet télire levettek, de a kapuzábét (kapufélfát) otthagyták a helyén; jó erősen lévén beásva.

Biró Anti borosfővel sebesen hajtotta a lovakat és Székelykeresztur végében a szürkék a kapuzábé közé kerültek s rögtön megállottak. A gazda-kocsis eléggé nógatta őket, hogy:

— Gyí! — a lovak nem mozdultak.

— Nem lehet! — mondotta Kapcza pap kenetteljesen.

— Gyí! — kiáltotta ismét Biró Anti nagy mérgesen.

— Nem lehet! — ismételten erősítette Kapcza pap.

— De gyí, ha mondom! — malkacskodott Anti gazda.

— De ha én mondom nem lehet — felelte Kapcza pap s ezzel a szánról leszállva, azt is hozzá tette: Hát gyí, ebadta bolondja! — és ott hagyta s gyalog haza ment és lefeküdt.

Biró Anti a kapuzábénál maradt. Addig aludt a szánon, míg a nagy hidegben orra, fülei, lábujjai lefagytak. Ekkor felébredt és észéhez tért s kiszabadítva lovait az akadályból, hazahajtott Bethfalvára.

Sokáig kellett otthon maradnia. Míg lefagyott testrészei meg nem gyógyultak, hazulról nem tudott ki-mozdulni. Csak azt fájlalta, hogy a fehéregyházai kirándulások jó időre elmaradtak.

(Folytatjuk.)

HIREK.

A harcos Miatyánkja.

Irta: Cziklay Aladár táborigazgató.

Viharfelhőkre szívárványod lebben. —
Miatyánk, ki vagy a mennyekben!
S olajágad leng vérzőn felett, —
Szenteltesd a Te neved.

Mert teremtsz bennem ennél szebb világot, —
Jöjjön el a Te országod.
Mert tépett lelke mért a Te lelkedet adod, —
Legyen meg a Te akaratom.

Hiszem, hogy rózsát hajt e sok tövis, —
Miképp a mennyben úgy a földön is.
Hiszem, sziklák is termővé tesz ima: —
Mindennapi kenyerünket adjad nekünk ma.

Te szent békéd tiszta szívbe hinted, —
És bocsásd meg a mi vétkeinket.
Lássák, erők: Igazságunk. S ránk tört
[izmok elernyednek,
Miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk
[vétetteknél.

Sok gyűlölet már sok könnybe temetve, —
És ne vigy minket kísértetbe.
Ki néped bántja, vért magára ken:
„Rajta“ !!!
De szabadíts meg a gonosztól. Amen!

(Budapesti Hirlap).

— **Ünnapiát** csütörtökön fényes ünnepséggel ülte meg a katolikus egyház Székelyudvarhelyt is. Pál István apát-kanonok tartott ünnepi beszédet és vezette a körmenetet, melyen a 82-esek kitűnő zenekara is részt vett. — A barátok templomába ma tartják az Ünnepi körmenetet és ünnepi Istentiszteletet, mely d. e. 9 órakor kezdődik. Ugy a körmeneten, mint a szent misén a 82-es ezred zenekara közreműködik. D. u. 6 órakor pedig a Szent Ferenc rendiek templomában P. Szabó Pius táborigazgató tart beszédet.

— **Önkéntesek érettségije.** Csodálatos, legendába illő korszakban élünk. Az iskola is összeforrott a harctérrel. Szépreményű, nagy jövőjű ifjak, kik közül nem egynék már a csatateren szerzett hősiességéért vitézségi érem díszíti mellét, ismét diákok lettek — néhány hétre. Beültek az iskolák padjaiba és érettségire készültek; nem törődve a fronton elröppent viccekkel, hogy — Minek az érettségi!? Anélkül is bátran meghalhat az hazért... A derék ifjak pedig eljöttek és most már érettségi bizonyítványukkal a kezükben — mennek vissza a csataterre... Ha kell — meghalni a hazáért... A székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnáziumban a következők

érettségiztek: Baka Aurél 31-es szakaszvezető, Balázs Dániel 82-es őrvezető, Beke András 31-es zászlós, Faragó Ferenc 38-as tizedes, Gréz Béla 39-es tizedes, Huszár Benedek 24-es honvéd szakaszvezető, József Lajos, Németh Armánd, Noll Dezső, Pakó Mihály 82-es őrvezető, Petrovay Zoltán 82-es tizedes, Szélyes Domokos 22-es honvéd őrvezető, Vass Gáspár 82-es őrvezető.

— A 24-es honvédek táborigazgatójának hősi halála.

Mikor annyi tizezeren pusztultak el napjainkban, megszoktuk már a halált. A legtöbb kitüntetést kapott 24-es székely honvéd táborigazgatója, a legnagyobb kitüntetést kapta: a hősi halált. Dizmacsek János ferencendi pap, táborigazgató a Strypa menti harcokban kötelessége, a katonák vigasztalása közben ellenséges golyótól találva hősi halált halt. Elkerülhetett volna a halál, de a kötelesség teljesítése megér egy életet. Mintha Kapisztrán János szelleme és lelke dobbant volna meg a fiu szívében, hogy egy utolsó lobogásban oda adja fiatal életét, a hősök közt elesve. Halála ezrede dicsősége marad s emléke az ismeretlenek ezrei közt élni fog. A róla való megemlékezéssel a legvittezebb honvédek homloka köré fonunk az emlékezet és szeretett virágszállaiból hervadhatatlan koszorút. Legyen áldott emlékü, kik életüket adták a haza védelméért s legyen szívünkbe vésvé az is, hogy önfeláldozó papjuk velük együtt halt, ki velük együtt élt. Dizmacsek János a székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnáziumnak volt tanulója, majd a löweni egyetemet végezte és az erdélyi Szent Ferenc rendtartományban teológiai tanára volt. Székelyudvarhelyt gyakran megfordult s tartott szent beszédet a barátok templomában. Vajdahunyadon született, atyja vasgyári alkalmazott volt. Igen kedves modora, hivatását az önfeláldozásig teljesíteni kész és szeretetre méltó egyénisége jellemezték a külsőségeiben egyszerű, de lelkiileg annál magasabb álló papot.

— **Meghibó.** A „Polgári Önképző és Segélyező-Egylet” folyó évi július hó 9-én d. u. 2 órakor Székelyudvarhelyt, az egyesület helyiségében évi rendes közgyűlést tart, amelyre az egyesületi tagok tisztelettel meghívóznak. Tájékoztató: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés az 1915-évről. 3. Az 1915 évi számadások megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyv felolvasása és a felmentvény megadás. 4. Könyvtári- és leltárbizottságok jelentései. 5. Az 1916. évi költségelőirányzat bemutatása és elfogadása. 6. Tisztviselők és választmányi tagok lemondása és újra választása. 7. Szabályszerű időben bejelentett indítványok tárgyalása. Választmány.

— **Kereskedők és iparosok** a külfölddel folytatott levelezéseik és nyomtatvány küldeményeikben — a legtöbbször vigyázatlanság- és

gondatlanságból — olyan adatokat is közöltek, amelyek az ellenség tudomására jutva, a hadviselés érdekeire felette hátrányosan hatnak. Így pl. katonai megrendelésekről, egyes nyersanyagokban fennálló szükségéről és más katonai vonatkozású adatokról tesznek említést. Az egyesek által így elkövetett hibák természetesen a kereskedelmi levelezések szigorúbb cenzurázását és azoknak nagy késedelmét vonják maguk után. A székely kamara tehát figyelmezteti az összes kereskedőket és iparosokat a levelezéseiknél követendő legszigorúbb óvatosságra.

— **A végrehajtók** érvényben levő napidija — a fél terhére — még külön 4 K pótlékkal, a tengelyen tett utak után, kilom. 30 f fuvardíj-pótlékkal számítható fel.

— **Katonai előléptetések.** Rothenary Albert ezredes, a székelyudvarhelyi 82-es gyalogezred parancsnoka Kiss Sándor tizedest, Szilveszter József őrvezető, c. tizedest — tizedes c. szakaszvezetőnek; Jakab Sándor, Fazakas Lajos őrvezetőket, Fehér Imre gyalogost — tizedeseknek; Kun Zsigmond, András Béni, György Lajos, Blós János, Simon Márton, Orbán Domokos, Girling György gyalogosokat — őrvezető, c. tizedeseknek; Tibád Ferenc, Márton Ferenc, Incze Pál, Antal Dénes, Bruzlea Tódor, Nagy Lajos, Molnár János, Márton Dénes, Kopacz Sándor, Nagy Imre, Jakab Lajos, Ilyés Dénes, Mihály István, Cservini Aladár, Györfi Jakab, Gagos Mihály, Benedek Sándor, Szász Károly, Joó István, Papp József, Nagy Gy. Imre, Benedek Ferenc, Petre István, Pál László, Han György, Ozsvát József, Schlatner János, Czeskó Sándor, Török József, Ambrus János, gyalogosokat — őrvezetőknél; Kelemen Albert, Fodor Dénes, Hrecsán Miklós, Gombkötő Domokos, Hrisán Miklós, Balázs Domokos, Lőrincz Károly, Kertész Mihály, Nagy János Kerestély Dénes, Hajdu Menyhért, Böre András, Nagy Lajos gyalogosokat — c. őrvezetőknél léptette elő.

— **Fém tárgyak beszállítása.** Azok az iparüzők és kereskedők, a kik a múlt évben kiadott rendelet alapján a náluk raktáron levő fémtárgyak egyharmadát már beszállították, a készlet második harmadát most kötelesek beszállítani. Az erre vonatkozó rendelet most jelent meg a hivatalos lapban. A Fémtárgyak beszállítását állított fel, akik kivétel nélkül gépészmérnökök és a kerületükhöz tartozó ipari és egyéb üzemeket felkeresik, berendezésük fémananyagát a nélkülözhetetlenség s pótolhatóság szempontjából megvizsgálják. Marostorda és Torda aranyosvármegyéknek a műszaki képviselője: Thiering Oszkár áll. fémpári szakiskolai igazgató Kolozsvár; Csik-, Háromszék- és Udvarhelyvármegyéké: Goldschmidt Róbert gyárigazgató Brassó.

— **Az öreg népfelkelőknek,** kik még helyi szolgálatot teljesítenek,

a hadügyi kormány egy rendkívül humánus rendeletével lehetővé tette, hogy szabad idejükben civil ruhában üzhessék polgári foglalkozásukat.

— **A vásárokat** a kormány rendelettel korlátozza. A több napra terjedő országos vásároknak csak első napját lehet megtartani. A hetenkint kétszeri vásárt egyszerűre és pedig a vasárnaphoz közelebb eső napra redukálják. A heti vásárokat az illetékes törvényhatóságok kéthetire határozhatják meg. Az új rendelet július 1-én lép életbe. Legcélszerűbb volna úgy a heti, mint az országos vásárokat egészen beszüntetni.

— **A Magyar Védőegyesület** Gaul Károly elnöklésével tartotta idei rendes közgyűlését. A nagy számban megjelent tagokat az elnök szíves szavakkal üdvözölte, majd fölkererte Dobiecki Sándor országgyűlési képviselőt az évi jelentés előterjesztésére. Szónok azzal kezdte jelentését, hogy a harcok mezején a magyar több eredményt tudott fölmutatni, mint a békés munkásság terén. A gazdasági téren tapasztalható elmaradottságunk okát egyrészt a mult tespedésében, másrészt az egészséges közszellem hiányában kell keresni. Különösen a közgazdasági kérdések iránt a magyar társadalom teljesen érzéktelen. Szóló ama

reményének ad kifejezést, hogy a hivatalnokai kar, saját nyomorán okulva, gyermekeit a termelő pályára fogja adni. Ezután a tisztikar választása következett. Borbély Sándor indítványára, tekintettel a háborúra, a közgyűlés elállott ettől.

— **Egy filléres cigarettát** is hoznak forgalomba a közel jövőben.

— **A honvédség ruhatárához** (Budapest, X. Elnök-utca 1. sz.) e hó 26 án d. e. 9 óráig pályázni lehet az aug. 1-től dec. 31-ig szállítandó különböző alsó ruhaneműekre. Szükséglet: közönséges flanel vagy barchet ing és alsónadrág, gyapju flanel vagy barchet haskötő, gyapju kesztyű 250—250.000 darab, szőrmés mellény 70,000 db, lábikra védő 250 ezer pár, gyapjuvagy flanel kapca 700 ezer pár, érmelegítő 100,000 pár. Pályázati feltételek a keresk. és iparkamaránál Marosvásárhelyt megtekinthetők vagy a nevezett ruhatártól beszerezhetők.

— **Az ideai cséplésekről** pontos feljegyzéseket kell vezetni s az elcsépeelt buza-, rozs-, kétszeres-, árpa- és zabmennyiségeket az illetékes községi előjáróságnál bejelenteni.

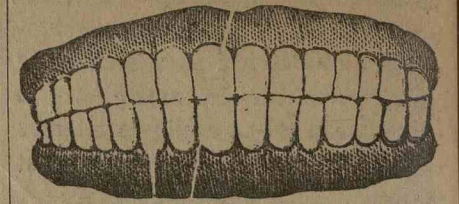
— **AZ EST.** A magyar újságok között Az Est az egyetlen, amelynek kiváló munkatársai mindig minde-

niütt ott vannak, ahol helyes és pontos értesüléseket szerezhetnek be lapjuk, a magyar közönség és a külföld részére. Az Est éppen így kiterjesztette a tudósító-szervezetét minden magyar vidékre, sőt még a kisebb helységeket is bevonta hálózatába. A tökéletes szervezethez ereje letörülhetetlenül rajta van Az Est minden egyes példányán, aminek legbiztosabb mértéke az olvasó közönségnek Az Est-tel szemben megnyilvánuló, s állandóan fokozódó bizalma és szeretete. Ezért lett a legelterjedtebb magyar lap Az Est, a világsajtó egyik leghatalmasabb organuma, amely a külföld előtt is fogalomná nőtt s amelyről az egész művelt világon tudják, hogy hirszolgálata a legmegbízhatóbb és elterjedése is Európa legelső lapjai közé emeli.

Ebedlőszekrény márványlap-pal és kiváló felszereléssel nagyon olcsón eladó. Hol? Megmondja e lap kiadóhivatala.

Nyomatlla és kiadja **BETEGH PÁL** könyvnyomtató Int. Székelyudvarhelyt.

Fogászati műterem

Springer M.
Brassó, Lópiac 10. sz. I. em.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy **műtermemet áthelyeztem** a fenti cím alá.

Végzek minden a fogászat terén előforduló teendőket u. m.: mindenféle **fogtömést** (plombálást) és **fogcsinálást**.

Ugy egyes fogakat, mint egész fogsort rágásra használhatóan a gyökérnek a szájból való eltávolítása nélkül. Ugyisint arany foglallattal, vagy platinával is.

Arany fogkoronát, hidmunkát szájpadlás nélkül, valamint a szájból ki nem vehető. Nem jól illő fogsorok átalakítását is.

Minden munkát a legjobb kivitelben készítek.

Fog- és gyökérhuzást a legkényelmesebb bánásmód mellett eszközölközök.

Kiváló tisztelettel:
SPRINGER M.

áll. vizsgázott fogtechnikus.

Könyv-, zenemű-, papír-, író- és rajzszerkereskedés, könyvnyomda és újságkiadó hivatal.

Betegh Pál

„Székelyország”

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhelyvármegyék független székely érdekei újsága.

könyvnyomdája és könyvkötő intézete

a „Székelyország” („Székely-Udvarhely”) szerkesztősége és kiadóhivatala **Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 31. szám** (saját ház).

A székelyföld legnagyobb nyomtatványraktára!

Elkészít mindenféle községi, körjegyzői, egyházi, tanügyi, ügyvédi, végrehajtói és mindenféle magánügyi nyomtatványokat és állandóan raktáron tartja.

Vidéki megkeresésre azonnal válaszol. Költségjegyzékkel díjtalanul szolgál.

Telefon szám 15.

Könyvnyomdai munkák u. m. könyvek, plakátok, számlák, jegyzékek, borítékok, névjegyek, eljegyzési és esküvői kártyák, meghívók, körlevelek és gyászjelentések a legrövidebb idő alatt esinos kivitelben a legolcsóbb árak mellett készülnek.

Keresek egy jóra való, szorgalmas fiút nyomdász tanulónak. Reál- vagy polgári iskolai két osztályt, avagy algimnáziumot végzetek előnyben részesülnek.

Figyelmeztetés!

Hirdetés az üzletlelke! Hirdetés nélkül nincs üzlet! Hirdessen a „Székelyország”-ban és üzletében okvetlen lendületet fog tapasztalni.

Hirdetések díjazás szerint. A „Székelyország” megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára egy negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér.

Az Élet könyve mint állandó házi oros 3 K kapható e lap kiadóhivatalában.